NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.142060710
143/AA43-0486-13/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013. gada 4. aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente V. Zommere,
tiesneses S. Gintere un M. Osmane

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *M.M.*, personas kods */personas kods/*, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[5] panta pirmās daļas (2009. gada 20. novembra administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PA723198), sakarā ar *M.M.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011. gada 10. oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009. gada 20. novembrī plkst. 17:20 Valsts policijas Rīgas reģiona policijas pārvaldes (turpmāk - atbildētājs) Kārtības policijas pārvaldes Patruļpolicijas pārvaldes Ceļu policijas bataljona jaunākais inspektors *M.M.* (turpmāk – pieteicējs) sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PA723198 par Ministru kabineta 2004. gada 29. jūnija noteikumu Nr. 571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – CSN) 56.6. punkta prasības pārkāpumu, atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[5] panta pirmajā daļā.

Ar Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2010. gada 26. aprīļa lēmumu Nr. 2433 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes administratīvo pārkāpumu izskatīšanas biroja Administratīvās nodaļas

galvenā inspektora lēmums Nr.050/PA723198 un pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 149.[5] panta pirmo daļu, piemērojot naudas sodu Ls 30.

[2] Pieteikumā tiesai pieteicējs lūdz atcelt Lēmumu un paskaidro, ka 2009. gada 20. novembrī, plkst. 17:20 braucis pa Krišjāņa Valdemāra ielu un krustojumā ar *A.B.* ielu pie zaļās gaismas (papildus sekcijas) pagriezies pa labi. Tieši pirms pieteicēja identisku pagriezienu veica gaišas krāsas automašīna, un attālums starp automašīnām nepārsniedza 2 metrus. Tā kā pieteicējs braucis ar ātrumu aptuveni 55 km/h, krustojumu šķērsojis ar sekundes desmitdaļu starpību.

Pēc pagrieziena veikšanas pieteicēju apturējis jaunākais inspektors *A.G.*, vispirms izprasot dokumentus, to pamatojot ar vienkāršu pārbaudi, bet pēc tam apgalvojot, ka pieteicējs veicis pagrieziena manevru pretēji CSN noteiktajai kārtībai. Inspektors apgalvoja, ka pagrieziens veikts brīdī, kad attiecīgais manevrs nav bijis atļauts (nav degusi papildsekcija), taču pieteicējs bijis pārsteigts, jo krustojumu šķērsojis pie atļaujošā signāla, kopā ar vēl vienu automašīnu.

LAPK 149.[5] panta pirmās daļas sankcija paredz, ka par braukšanu, ja luksoforā deg aizliedzošais signāls, vai par nepakļaušanos satiksmes regulētāja signālam vai braukšanu virzienā, kas ir aizliegts ar satiksmes regulētāja signālu, uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no divdesmit līdz simts latiem.

Iestāde minēto pantu ir tulkojusi nepareizi (paplašināti), uzskatot, ka jāpierāda divi priekšnoteikumi – persona, vadot transportlīdzekli, iebraukusi krustojumā un/vai to šķērsojusi pie aizliedzošā luksofora signāla, vai arī aizliedzošais luksofora signāls ieslēdzies tad, kad transportlīdzeklis jau atradies krustojumā.

Šāds tulkojums ir kļūdains un nepareizs, jo norma paredz atbildību par braukšanu, ja luksoforā deg aizliedzošais signāls. Pirmkārt, kad pieteicējs veica labo pagriezienu, luksoforā nedega nekāds aizliedzošais signāls, ko pieteicējs un liecinieki jau iepriekš tika norādījuši, un, otrkārt, norma runā par braukšanu krustojumā pie aizliedzošā signāla, nevis signāla ieslēgšanos tad, kad transportlīdzeklis jau atradies krustojumā. Tādējādi šajā gadījumā pieteicējam par nenotikušu pārkāpumu nevar piemērot atbildību, jo nav subsumpcijas.

Saskaņā ar Satversmes 97. pantu ikvienam, kas likumīgi uzturas Latvijas teritorijā, ir tiesības brīvi pārvietoties. Jaunākā inspektora *A.G.* pārspīlētā vēlme pieteicēju sodīt un acīmredzot nopelnīt uz divdomīgās situācijas raksturošanu kā tādu, kurā varētu ietvert iluzoro priekšstatu par CSN pārkāpšanu, nevar atzīt par leģitīmu notikušā gadījuma fiksāciju, jo objektīvi ne tikai no pieteicēja puses, bet arī policista puses pastāv pamatotas šaubas, vai vispār ir noticis CSN pārkāpums. Pieteicējam sarunās ar policistu bija acīmredzams, ka policists par pārkāpumu nav

pārliecināts. Pastāvot saprātīgām šaubām, tās tulkojamas par labu privātpersonai, ievērojot arī patvaļas aizlieguma principu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētājs atsaucas uz Lēmumā ietvertajiem argumentiem un norāda, ka pieteikumu neatzīst.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011. gada 10. oktobra spriedumu noraidīts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs 2009. gada 20. novembrī piedalījās ceļu satiksmē ar transportlīdzekli Mercedes Benz S500, valsts numura zīme */reģistrācijas numurs/* un veica labo pagriezienu no Krišjāņa Valdemāra ielas uz *A.B.* ielu.

Lietā ir strīds par to, vai luksoforā bija transportlīdzekļa kustību atļaujošais signāls un vai pieteicēja darbībās ir LAPK 149.^{5} panta pirmās daļas pārkāpums.

LAPK 149.^{5} panta pirmā daļa noteic, ka, „par braukšanu, ja luksoforā deg aizliedzošais signāls, vai par nepakļaušanos satiksmes regulētāja signālam vai braukšanu virzienā, kas ir aizliegts ar satiksmes regulētāja signālu, – uzliek naudas sodu velosipēda un mopēda vadītājam desmit latu apmērā, bet cita transportlīdzekļa vadītājam – no divdesmit līdz simt latiem".

Vērtējot minēto normu, tiesa secināja, ka persona var tikt saukta pie administratīvās atbildības gadījumos, ja tā neievēro satiksmes regulētāja norādījumus vai luksofora un satiksmes regulētāja aizliegumus.

Aizliegums veikt manevru, ja luksofora papildsekcijā nedeg atļaujošais signāls, ir ietverts CSN 56.8. punktā, kas skaidro luksofora signālu nozīmi, proti, „melna bulta (bultas) uz zaļa signāla fona norāda, ka luksoforam ir papildsekcija, kā arī atļauj braukt bultas (bultu) norādītajos virzienos".

Tiesa no Lēmuma satura nekonstatēja, ka pieteicējs būtu saukts pie administratīvās atbildības par to, ka, pieteicējam atrodoties krustojumā, luksoforā iedegās aizliedzošais signāls.

[4.2] Pieteicējs norāda, ka krustojumu šķērsojis pie atļautā luksofora signāla, sekojot citai automašīnai. Brīdī, kad pieteicējs šķērsojis krustojumu, luksofora papildsekcijā degošais signāls to atļāva, ko var apstiprināt automašīnā esošie liecinieki – *P.V.* un *A.G.*

Vērtējot lietā esošos pierādījumus un pieteicēja paskaidrojumus, tiesa neatzina par pierādītu, ka pieteicējs krustojumā iebraucis, degot kustību atļaujošajam – zaļajam – signālam luksofora papildsekcijā.

[4.3] Pieteicēja pārkāpumu pierāda 2009. gada 20. novembrī sastādītais administratīvā pārkāpuma protokols PA Nr.723198. Tiesa piešķīra ticamību administratīvā pārkāpuma protokolā fiksētajām ziņām par

pārkāpumu, jo tās apstiprina arī policijas darbinieces *J.L.* dienesta ziņojums *(lietas 29.lapa)* un notikuma vietā filmētais video materiāls *(lietas 14.lapa)*.

Līdz ar to pierādījumu kopums apstiprina un piešķir ticamību administratīvā pārkāpuma protokolā fiksētajām ziņām par pārkāpuma faktu un tiesas ieskatā šaubas par to nepastāv.

Tiesa secināja, ka lietā ir pietiekami pierādījumi, kas apliecina pieteicēja vainu izdarītajā pārkāpumā.

[4.4] Tiesa nepiešķīra ticamību pieteicēja norādīto personu *A.G.* un *P.V.* paskaidrojumiem, kurus ir ieguvusi iestāde.

Abas pieteicēja automašīnā atrodošās personas norāda, ka pieteicējs krustojumu šķērsojis pie atļaujošā luksofora signāla, proti, šo personu paskaidrojumi sakrīt ar pieteicēja paskaidrojumiem, bet ir pretrunā ar citiem lietas materiāliem, jo īpaši – video attēlu.

Ievērojot Administratīvā procesa likuma 154. panta saturu, arī tiesas ieskatā paskaidrojumu saturs ir vērtējams kritiski. Atbildētājs Lēmumā ir pamatoti norādījis, ka abi paskaidrojumi vērtējami kā saskaņoti un ka automašīnas pasažieri varētu būt ieinteresēti pieteicējam labvēlīgā lietas iznākumā.

[4.5] Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, tiesa secināja, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots. Tādēļ pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu nav pamatots un ir noraidāms.

Tiesa izskatāmajā gadījumā nekonstatēja atbildību mīkstinošus apstākļus un uz tādiem nav norādījis arī pieteicējs. Savukārt atbildētājs ir konstatējis, ka uz Lēmuma pieņemšanas brīdi pieteicējs jau ir administratīvi sodīts par pārkāpumiem ceļu satiksmē, kas LAPK 34. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē ir atbildību pastiprinošs apstāklis. Tādējādi pieteicējam nav pamata noteikt minimālo soda sankciju un atbildētāja Lēmums ir atstājams negrozīts.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2011. gada 10. oktobra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda iepriekš pieteikumā tiesai minētos argumentus un papildus norāda, ka tiesa piešķīrusi augstāku ticamību policijas darbinieku sniegtajai informācijai, ignorējot privātpersonas apsvērumus un citus sniegtos pierādījumus (t.sk., liecinieku paskaidrojumus).

Tiesas argumentācija ir pretrunā demokrātiskas valsts iekārtai un neatbilst Satversmes 91. pantam. Tiesai konstatējot, ka pastāv šaubas par to, vai persona patiešām ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, vajadzētu apmierināt privātpersonas pieteikumu, nevis meklēt argumentus, kas apstiprina policijas darbinieku teikto. Pieteicējs atsaucas uz Satversmes tiesas 2010. gada 2. februāra sprieduma lietā Nr.2009-46-01.

[6] Atbildētājs paskaidrojumā par pieteicēja apelācijas sūdzību uzskata, ka spriedums lietā ir pieņemts likumīgi un pamatoti, spriedumā ir

izvērtēti visi lietā esošie materiāli, tai skaitā pieteicēja argumenti. Pieteicēja administratīvais pārkāpums ir pierādīts ar visiem lietas materiāliem. Sīkāks lietas izklāsts un pretargumenti ir sniegti pirmās instances tiesas paskaidrojumos, kā arī norādīti tiesas sēdes protokolā.

[7] Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar LAPK 289.[21] panta otro daļu lietu izskatīja rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] LAPK 289.[22] panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši šā kodeksa divdesmit trešās „a" nodaļas prasībām. Minētajā nodaļā ietvertā LAPK 289.[13] panta trešā daļa noteic, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes lēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot Administratīvās rajona tiesas sprieduma motivāciju, secina, ka tiesa ir atzinusi Lēmumu par tiesisku un secinājusi, ka nav pamata tā atcelšanai. Apgabaltiesa atzīst par pareizu, izvērstu un pilnīgu pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, līdz ar to tai pievienojas un to neatkārto.

Par pieteicēja apelācijas sūdzībā izteiktajiem iebildumiem Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10] Attiecībā uz apelācijas sūdzībā ietvertajiem iebildumiem, ka pirmās instances tiesa nepamatoti piešķīrusi lielāku ticamību policijas darbinieku sniegtajiem paskaidrojumiem, Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10.1] Tas, kuram no pierādījumiem dodama priekšroka salīdzinājumā ar citu pierādījumu, ir pierādījumu novērtēšanas jautājums. Visi lietā esošie pierādījumi novērtējami atbilstoši LAPK 244. pantā un Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmajā daļā noteiktajam, proti, pierādījumi novērtējami pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem. Rezultātā tiesai ir jānonāk pie secinājuma, kuri pierādījumi ir ticami un līdz ar to tiem dodama priekšroka, neatkarīgi no tā, kuras personas apgalvojumu pierādījumi apstiprina.

[10.2] Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to savstarpējā kopsakarībā. Lai apšaubītu policijas darbinieku sniegtos paskaidrojumus par apstākļiem, kas noskaidroti, pildot dienesta pienākumus, lietā jābūt pierādījumiem, kas vismaz netieši norāda uz policijas darbinieku iespējamo ieinteresētību nepamatoti vainot pieteicēju administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Lietā nav konstatēta policijas darbinieku tieša vai netieša ieinteresētība nepamatoti vainot pieteicēju pārkāpuma izdarīšanā. Turpretī pieteicējs ir ieinteresēts sniegt nepatiesus paskaidrojumus, lai izvairītos no soda.

[11] Attiecībā uz pieteicēja norādīto par nevainīguma prezumpcijas pārkāpšanu apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11.1] Atbilstoši Satversmes 92. pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai ir jāpierāda personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo.

[11.2] Tomēr pieteicējs kļūdaini uzskata, ka pastāv princips, kas uzliek par pienākumu *jebkuras* šaubas tulkot par labu pie atbildības saucamajai personai. No kriminālprocesa pamatprincipa - nevainīguma prezumpcijas - izrietošajam principam *in dubio pro reo* (šaubas par labu apsūdzētajam) radniecīgais publiskajā pārvaldē piemērojamais princips *in dubio pro civis* (šaubas par labu cilvēkam) nozīmē, ka iestādei, lemjot par privātpersonai nelabvēlīga lēmuma izdošanu, un tiesai to kontrolējot, *pamatotu* šaubu gadījumā tās jātulko par labu indivīdam.

[11.3] Ar pamatotām šaubām šī principa kontekstā nav saprotamas jebkuras šaubas, bet gan tādas, kas ir vērstas uz lietas izlemšanai izšķirošiem aspektiem un kuras lietas izskatīšanas gaitā, noskaidrojot un izvērtējot visus būtiskos lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, nav iespējams novērst *(salīdzinājumam sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) 2009. gada 28. augusta lēmuma lietā Nr. SKA-331-09 13.punktu)*.

[11.4] Konkrētajā gadījumā, tiesai, balstoties uz lietā esošiem pierādījumiem, neradās šaubas par pieteicēja vainu viņam inkriminētā pārkāpuma izdarīšanā. Apgabaltiesa, izvērtējot protokolu, policijas darbinieku ziņojumus kopsakarā ar pārkāpēja paskaidrojumiem, piešķir lielāku ticamību policijas darbinieka ziņojumā un protokolā norādītajiem lietas faktiskajiem apstākļiem nekā lietas izskatīšanas gaitā pārkāpēja sniegtajiem paskaidrojumiem, jo apgabaltiesa nerod loģiskus izskaidrojumus tam, ka policijas darbinieki būtu ieinteresēti apmelot pārkāpēju un sastādīt viņam administratīvā pārkāpuma protokolu par faktiski neizdarītu administratīvo pārkāpumu.

Savukārt pieteicējs apgabaltiesas ieskatā kā pie administratīvās atbildības saucamā persona var būt ieinteresēts sniegt sev izdevīgu lietas apstākļu izklāstu, lai izvairītos no administratīvās atbildības, līdz ar to

apgabaltiesa nepiešķir ticamību pieteicēja paskaidrojumiem, kas konkrētajā gadījumā ir pretrunā ar loģikas likumiem.

Pārkāpēja nepiekrišana administratīvā pārkāpuma protokolam vēl nenozīmē, ka viņš nav izdarījis pārkāpumu. Protokolam pievienotajā paskaidrojumā pārkāpējs nav norādījis, ka policijas inspektore nebūtu varējusi redzēt pārkāpuma vietu, bet tikai norādījis, ka pārkāpums nav bijis.

Tas vien, ka procesa dalībnieka un tiesas viedoklis par lietas izspriešanai nepieciešamajiem pierādījumiem atšķiras, nevar būt par pamatu secinājumam, ka tiesa nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus (*sk. Senāta 2007. gada 22. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-305/2007 10. punktu, 2007. gada 24. maija sprieduma lietā Nr. SKA-219/1007 11. punktu*).

[12] Pieteicējs atsaucas uz Satversmes tiesas 2010. gada 2. februāra spriedumu lietā Nr.2009-46-01, kurā citstarp norādīts, ka Satversmes 91. panta pirmajā teikumā nostiprinātā vienlīdzības principa uzdevums ir nodrošināt, lai tiktu īstenota tāda tiesiskas valsts prasība kā likumu aptveroša ietekme uz visām personām un lai likums tiktu piemērots bez jebkādām privilēģijām. Tas arī garantē likuma pilnīgu iedarbību, tā piemērošanas objektivitāti un bezkaislību, kā arī to, ka nevienam nav ļauts neievērot likuma priekšrakstus (*sk. Satversmes tiesas 2005. gada 14. septembra sprieduma lietā Nr. 2005-02-0106 9.1. punktu*).

Apgabaltiesa neapšauba pieteicēja norādīto, ka tiesiskā valstī nevar būt situācija, ka valsts amatpersonai – ceļu policijas inspektoram ir vienmēr taisnība, ka tiek pieņemts, ka viņš nekad nekļūdās, bet pārējie, kuru viedoklis atšķiras, melo, tomēr apgabaltiesa norāda, ka tiesiskā valstī vispārēja atsaukšanās uz tiesību principiem (vienlīdzības, demokrātiskās iekārtas, taisnīguma principu un tml.) nevar būt par pamatu, lai personu atbrīvotu no atbildības par izdarītu pārkāpumu.

Tiesību principi ir piemērojami, interpretējot tiesību normas, kā arī situācijā, kad citas normas neregulē konkrēto jautājumu. Administratīvo pārkāpumu lietās ir būtiski pierādīt administratīvā pārkāpuma sastāvu. Tā kā konkrētajā gadījumā ir pietiekami pierādījumu pieteicēja vainai administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, nekāda atsaukšanās uz dažādiem tiesību principiem nevar būt par pamatu, lai pieteicējs tiktu atbrīvots no soda.

Līdz ar to Lēmums atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1. punktu, 289.[22] panta pirmo un otro daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2010. gada 26. aprīļa lēmumu Nr. 2433 par *M.M.*, personas kods */personas kods/*, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[5] panta pirmās daļas (2009. gada 20. novembra administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PA723198), bet *M.M.* sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente *(personiskais paraksts)* V. Zommere

Tiesneses *(personiskais paraksts)* S. Gintere

(personiskais paraksts) M. Osmane

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese V. Zommere
Rīgā, 2013. gada 4. aprīlī